

18.12.2009

MOTIVERINGSPROMEMORIA ÖVER KOMMUNIKATIONSVERKETS FÖRESKRIFT OM TELEFÖRETAGENS KOSTNADSREDOVISNINGSSYSTEM OCH BESKRIVNINGAR AV SYSTEMEN (55 A/2009 M)

1. LAGSTIFTNING

Kommunikationsverket kan genom ett beslut som avses i 18 § i kommunikationsmarknadslagen (393/2003) ålägga ett teleföretag med betydande marknadsinflytande skyldighet att använda ett kostnadsredovisningssystem som avses i 87 § i kommunikationsmarknadslagen, om det behövs för att prissättningen på parti- eller detaljmarknaden ska kunna övervakas.

Med ett kostnadsredovisningssystem avses den helhet som bildas av de datasystem och verksamhetsmodeller som teleföretaget använder för sin kostnadsredovisning. Med kostnadsredovisningen följs hur teleföretagets kostnader uppstår och hur de påverkar verksamhetens lönsamhet.

Teleföretaget får själv välja vilket kostnadsredovisningssystem det använder. Teleföretaget ska lämna en beskrivning av kostnadsredovisningssystemet till Kommunikationsverket och av beskrivningen ska åtminstone framgå kostnadernas huvudtitlar och de regler enligt vilka kostnaderna fördelas.

Enligt 87 § i kommunikationsmarknadslagen kan Kommunikationsverket meddela närmare föreskrifter om de uppgifter som ska samlas in med kostnadsredovisningssystemet samt om beskrivningen av kostnadsredovisningssystemet. Föreskrifterna kan gälla de uppgifter som behövs för att påvisa sambandet mellan kostnadsredovisningssystemet och prissättningen, innehållet i och utformningen av beskrivningen av kostnadsredovisningssystemet samt leverans av beskrivningen till Kommunikationsverket.

2. MOTIVERINGAR TILL FÖRESKRIFTEN

2.1. CENTRALA ÄNDRINGAR AV FÖRESKRIFTEN

Denna föreskrift upphäver den av Kommunikationsverket givna föreskriften med samma namn av den 1 september 2007 (Kommunikationsverket 55/2007 M).

Till skillnad från den tidigare föreskriften är det inte nödvändigt att allokera kostnaderna i registreringsskedet. Kostnadsredovisningssystemet ska uppgöras så att kostnaderna omedelbart kan allokeras till produkterna efter att de uppstått.

I den nya föreskriften har man även förtydligat bestämmelserna om priskalkylerna så att man uttryckligen förutsätter att priserna på reglerade produkter baserar sig på priskalkyler. Enligt den nya föreskriften ska beskrivningen av kostnadsredovisningssystemet dessutom inkludera en utredning om kostnadsredovisningens framskridande steg för steg från uppgifterna i bokföringen till priskalkylerna.

18.12.2009

Enligt den nya föreskriften behöver man inte längre inkludera en förteckning över den närmare klassificeringen av redovisningskoden enligt artikel i beskrivningen av kostnadsredovisningssystemet. I praktiken innebär detta att företagen inte längre behöver lämna t.ex. kontoplaner eller förteckningar över kostnadsställen till Kommunikationsverket. Kommunikationsverket kan vid behov be om dem.

Beskrivningen av kostnadsredovisningssystemet behöver inte heller längre omfatta en utredning om de direkta, gemensamma och allmänna kostnadernas procentuella andelar av de totala kostnaderna.

Genom den nya föreskriften och denna motiveringspromemoria upphäver Kommunikationsverket anvisningarna om uppgörandet av beskrivningen av kostnadsredovisningssystemet av den 1 september 2007 (720/9314/2007) som överflödiga.

2.2. PARAGRAFSPECIFIKA MOTIVERINGAR TILL FÖRESKRIFTEN

1 § Tillämpningsområde

Föreskriften ska tillämpas i sådana företag med betydande marknadsinflytande som Kommunikationsverket, genom ett beslut enligt 18 § i kommunikationsmarknadslagen, ålagt skyldighet att använda ett sådant kostnadsredovisningssystem som avses i 87 § i kommunikationsmarknadslagen.

2 § Definitioner

I paragrafen definieras vad som avses med direkta, indirekta och allmänna kostnader.

3 § Minimikrav på kostnadsredovisningssystemets innehåll och funktionalitet

Med ett kostnadsredovisningssystem avses i detta sammanhang den helhet som bildas av de datasystem och verksamhetsmodeller som företaget använder för sin kostnadsredovisning. Teleföretaget ska ha ett kostnadsredovisningssystem som omfattar alla funktioner i företaget för att allokeringen av kostnaderna ska kunna granskas ända från företagsnivån till de reglerade produkterna. För att innehållet ska vara heltäckande förutsätts dessutom att alla kostnader beaktas i systemet. Enligt upphovsprincipen allokeras kostnaderna till det beräkningsobjekt som har orsakat kostnaderna.

Föreskrifterna i 2 mom. i paragrafen gäller härledbarheten hos och allokeringsprinciperna för teleföretagets kostnader. Med kostnadernas härledbarhet avses att siffrorna till grund för kostnadsposterna ska kunna härledas ur bokföringen. Vid allokering av gemensamma kostnader till flera produkter ska man iaktta upphovsprincipen, enligt vilken de gemensamma kostnaderna fördelas mellan de beräkningsobjekt som orsakat kostnaderna. De allmänna kostnaderna ska allokeras enligt på förhand definierade allokeringsprinciper.

18.12.2009

Kostnadsredovisningssystemet ska möjliggöra uppgörandet av en produktspecifik priskalkyl för reglerade produkter alltid innan priset fastställs och i anslutning till prisändringar. Med detta avses att kostnadsredovisningssystemet ska möjliggöra uppgörandet av priskalkylerna inte endast för den avslutade redovisningsperioden utan även för den pågående redovisningsperioden. Priskalkylerna behöver inte heller enbart vara bundna till den gångna eller pågående räkenskapsperioden, utan de kan delvis även basera sig på uppskattningar av den framtida utvecklingen, till exempel på budgeten och volymprognoserna för det inkommande året.

4 § Priskalkyler för reglerade produkter

Teleföretaget ska enligt paragrafen upprätta priskalkyler separat för varje reglerad produkt. De i paragrafen avsedda viktiga reglerade produkterna för vilka Kommunikationsverket i beslut om betydande marknadsinflytande ålagt skyldigheter för kostnadsinriktad prissättning och för vilka priskalkyler ska uppgöras är samtalsterminering i fasta telefonnät, samtalsterminering i mobilnät samt öppnande och uthyrning av abonnentförbindelser i fasta nät. På marknaden för digitala tv-sändningstjänster är motsvarande produkter uthyrning av antennplats i radiomaster samt sammanställande av kanalknippe och överförings- och sändarnättjänster. De viktiga reglerade produkterna kan ändras när marknads- och regleringsläget ändras.

Priskalkylen ska upprättas före prissättningen av en reglerad produkt och alltid uppdateras då teleföretaget ändrar priserna på reglerade produkter.

Priserna på reglerade produkter ska basera sig på priskalkyler. Det ska finnas ett tydligt samband mellan priset på produkten enligt prislistan och priskalkylen. Priskalkylerna ska bygga på de kostnadsuppgifter som företagets kostnadsredovisningssystem producerar. Priskalkylerna är inte enbart bundna till föregående eller innevarande räkenskapsperiod, utan de kan också basera sig på en uppskattad utveckling, t.ex. på budget och volymprognoser för det kommande året.

Som bilagor till denna motiveringspromemoria finns modeller för sammanfattning av priskalkyler för alla reglerade produkter, med undantag av samtalsterminering i mobilnätet. Priskalkyler för samtalsterminering i mobilnätet upprättas särskilt¹. Lämnande av priskalkyler till Kommunikationsverket behandlas närmare under motiveringen till 6 §.

Separata bakgrundskalkyler, av vilka posternas uppkomst och kalkylgrunder framgår, ska upprättas över kapitalkostnader och andra kostnadsposter. Bakgrundskalkylerna är en väsentlig del av priskalkylen. Av bakgrundskalkylerna bör framgå de kostnader som den granskade grossistprodukten förorsakat inklusive kalkylprinciper och andra väsentliga uppgifter som inverkar på redovisningen.

Bakgrundskalkylerna ska innehålla detaljerade uppgifter om hur nätets återanskaffningspris bildas, den använda avskrivningsmetoden och avskrivningstiderna enligt olika nätelement, definitionen av det bundna kapitalet och dess avkastning samt hur driftskostnaderna och de

¹ Kommunikationsverkets priskalkylmodell för samtalsterminering i mobilnätet, sk. FIFAC-modellen.

18.12.2009

allmänna kostnaderna bildas. Dessutom ska bakgrundskalkylerna ange de volymbaserade uppgifter som till exempel samtalsminuter eller kilometer parkabel med vars hjälp kostnaderna allokeras till den granskade produkten. Teleföretaget behöver inte årligen lämna bakgrundskalkyler till Kommunikationsverket, men de ska dokumenteras och lämnas till Kommunikationsverket på begäran.

5 § Innehållet i och utformningen av beskrivningen av kostnadsredovisningssystemet

Enligt 1 mom. i paragrafen ska beskrivningen av kostnadsredovisningssystemet ge en rättvisande och tillräcklig beskrivning av det kostnadsredovisningssystem som företaget använder. Med en rättvisande och tillräcklig beskrivning avses att beskrivningen av kostnadsredovisningssystemet ger en sanningsenlig bild av hur bokförda transaktioner resulterar i priset på enskilda reglerade produkter.

Andra momentet i paragrafen innehåller en förteckning över de nödvändigaste uppgifter som beskrivningen av teleföretagets kostnadsredovisningssystem ska innehålla. Av beskrivningen av kostnadsredovisningssystemet bör åtminstone framgå:

1) Innehållet i de redovisningskoder som används vid registrering i bokföringssystemet.

Dimensioner i redovisningskoden kan beroende på företaget vara till exempel affärsenhet, produktgrupp, huvudkostnadsställe eller verksamhet. Därtill borde teleföretaget meddela vilken del av koden som är obligatorisk och vilken som kan väljas av den person som gör registreringen. Däremot behöver man inte inkludera en detaljerad förteckning över redovisningskoderna som till exempel kontoplaner eller förteckningar över kostnadsställen i beskrivningen av redovisningssystemet.

2) En utredning om vilka kostnader som behandlas i kostnadsredovisningssystemet som direkta, gemensamma eller allmänna kostnader.

Alla kostnader klassificeras antingen som direkta, gemensamma eller allmänna kostnader. Klassificeringen behövs i den utredning som avses nedan i punkt 4).

3) En utredning om kostnadsredovisningens framskridande steg för steg från bokföringsuppgifterna och de övriga bakgrundsuppgifterna till priskalkylerna.

I kostnadsredovisningen framskrider man vanligen från bokföringsuppgifterna och de övriga bakgrundsuppgifterna till det slutliga priset på produkten genom flera faser. I beskrivningen av kostnadsredovisningssystemet bör man separat stegvis beskriva i vilka kategorier kostnaderna indelas i varje skede och på vilka grunder. Sådana övriga bakgrundsuppgifter som avses i paragrafen är bl.a. volymuppgifter, antal nätkomponenter, avskrivningstider, återanskaffningspriser och nuvarande bruksvärden samt avkastningsgrad för budet kapital.

4) För varje fas ska man uppgöra en utredning om de allokeringsprinciper som tillämpas på gemensamma och allmänna kostnader.

18.12.2009

Teleföretagen uppdaterar sina allokeringprinciper i allmänhet varje redovisningsperiod. Teleföretagets beskrivning av kostnadsredovisningssystemet ska omfatta en utredning av allokeringprinciperna för den granskade perioden.

5) En utredning om datasystem länkade till kostnadsredovisningen och deras samband med varandra.

Beskrivningen av kostnadsredovisningssystemet ska även inkludera en utredning om de kalkylmodeller som företaget använder och som inte ingår i bokföringssystemet såsom uppföljningssystem för arbetstid och bokföringssystemen för anläggningstillgångar. Utifrån utredningen borde revisorn som utför granskningen av kostnadsredovisningssystemet och den övervakande myndigheten få en klar bild av de system som teleföretaget använder i sin ekonomiförvaltning. En förteckning över de system som företaget använder ger inte tillräcklig information för övervakningens behov. Av utredningen bör det framgå vilka relevanta uppgifter som fås från respektive datasystem.

6) En utredning om värderingsprinciperna för egendomsposterna i kostnadsredovisningssystemet och priskalkylerna.

De värderingsprinciper för egendomsposter som Kommunikationsverket använder definieras i Kommunikationsverkets principer för bedömning av prissättning². Avskrivningar för nättillgångar definieras på basis av återanskaffningspriset och i nättillgångarna bundet kapital på basis av nuvarande bruksvärde. Enligt paragrafen ska det av beskrivningen av kostnadsredovisningssystemet framgå hur man har kommit fram till återanskaffningspriset eller till det nuvarande bruksvärdet, eller om man eventuellt använt andra värderingsprinciper för definieringen av avskrivningarna eller nättillgångarna. Av beskrivningen av kostnadsredovisningssystemet bör dessutom framgå om man använder andra värderingsprinciper i kostnadsredovisningen än i priskalkylen.

6 § Lämnande av uppgifter till Kommunikationsverket

Paragrafen innehåller bestämmelser om hur beskrivningen av kostnadsredovisningssystemet ska tillställas Kommunikationsverket.

I 1 mom. i paragrafen bestäms hur kostnadsredovisningssystemet ska tillställas Kommunikationsverket då teleföretaget åläggs denna nya skyldighet att använda ett kostnadsredovisningssystem. Beskrivningen av kostnadsredovisningssystemet ska lämnas till Kommunikationsverket utan dröjsmål efter att skyldigheten trätt i kraft.

I 2 mom. i paragrafen bestäms hur beskrivningen av kostnadsredovisningssystemet ska tillställas Kommunikationsverket då teleföretaget gör ändringar i sitt kostnadsredovisningssystem. Teleföretaget ska tillställa Kommunikationsverket en ny beskrivning av kostnadsredovisningssystemet alltid då företaget gör ändringar i systemet. Den uppdaterade beskrivningen ska lämnas till Kommunikationsverket utan dröjsmål efter att systemet ändrats.

² Kommunikationsverkets principer för bedömning av prissättning av samtrafik i fasta nät, Kommunikationsverkets principer för bedömning av prissättning av samtalsterminering i mobilnät, Principer för bedömning av prissättning och icke-diskriminering av abonnentförbindelser och grossistprodukter för bredband, Principer för bedömning av prissättning av digitala televisionssändningstjänster

18.12.2009

Utifrån 3 mom. i paragrafen ska företaget tillstålla Kommunikationsverket sammanfattningar av priskalkylerna för de viktiga reglerade produkterna som bilaga till den revisionsberättelse som revisorn upprättat om kostnadsredovisningssystemet. De viktiga reglerade produkter vars priskalkyler ska lämnas till Kommunikationsverket är samtalsterminering i det fasta telefonnätet, samtalsterminering i mobilnätet, hyra och koppling av en abonnentförbindelse, digitala televisionssändningstjänster och hyra för en antennplats. De viktiga reglerade produkterna kan ändras om det blir förändringar i marknads- och regleringsläget.

Kommunikationsverket rekommenderar att sammanfattningarna av priskalkylerna upprättas i enlighet med de modeller som finns i bilaga till denna motiveringspromemoria, med undantag av samtalsterminering i mobilnätet. Priskalkylen för avgiften för samtalsterminering i mobilnätet tillställs Kommunikationsverket som en separat kalkyl. Kommunikationsverket sänder modellerna för sammanfattning av priskalkyler till teleföretagen på förhand i elektronisk form. Att hyra ut antennplats är en ny skyldighet, där sammanfattningsmodellen för priskalkylen fastställs närmare när företag med betydande marknadsinflytande lämnar in sin första kalkyl till Kommunikationsverket.

Den beskrivning av kostnadsredovisningen som Kommunikationsverket mottagit är enligt grunderna i 7 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (1999/621) vanligtvis en offentlig handling. Teleföretaget ska lämna sådana uppgifter om kostnadsredovisningssystemet som det betraktar som affärshemligheter som bilaga till beskrivningen av kostnadsredovisningssystemet. I enlighet med offentlighetslagen lämnar Kommunikationsverket inte sekretessbelagda uppgifter till tredje parter. Priskalkyler som fogas till granskningsberättelsen över kostnadsredovisningssystemet behandlas som sekretessbelagda handlingar på basis av 24 § 1 mom. 20 punkten i offentlighetslagen.

7 § Ikraftträdande

Föreskriften träder i kraft den 1 januari 2010.

Föreskriften tillämpas på beskrivningar av kostnadsredovisningssystemet och priskalkyler år 2010 och därefter.

8 § Erhållande av upplysningar och publicering

Paragrafen innehåller standarduppgifter om var föreskriften finns att tillgå.

Bilagor

1. Modell för sammanfattning av priskalkyl för samtrafik i fasta telefonnät
2. Modell för sammanfattning av priskalkyl för hyra för abonnentförbindelse
3. Modell för sammanfattning av priskalkyl för kopplingsavgift för abonnentförbindelse
4. Modell för sammanfattning av priskalkyl för digitala tv-sändningstjänster

18.12.2009

Bilaga 1: Modell för sammanfattning av priskalkyl för samtrafik i fasta telefonnät

KOSTNADSDATA						
Ateranskaffningspris för stamnätet (a)						
Genomsnittlig avskrivningstid för stamnätet (b)						
Avskrivningar (c=a/b)						
Bundet kapital (nuvarande bruksvärde) (d=a*(b-1)/(b*2))						
Avkastningsgrad på bundet kapital (e)						
Avkastning på kapital (f=d*e)						
Driftkostnader (g)						
Allmänna kostnader (h)						
Stamnätets kostnader totalt (c+f+g+h)						
Kostnader som allokeras till rösttrafik						
SAMTALSTRAFIK, MINUTER OCH ANTAL		Minuter	Antal			
Utgående trafik						
Inkommande trafik						
Intern trafik						
Transittrafik						
Samtalstrafik, minuter och antal totalt						
ALLOKERING AV KOSTNADER TILL TRAFIKPRODUKTER						
Se nätmodell för stamnätet						
Kostnader för nätelement						
	Koncentrator (C)	Sammankopplingsledning mellan central och koncentrator (L)	Central (S)	Sammankopplingsledning mellan centraler (T)	Sammankopplingsledning till annat teleföretags nät (Y)	Kostnader totalt
Driftkostnader						
Allmänna kostnader						
Kapitalkostnader						
avskrivningar						
avkastning på kapital						
Kostnader totalt						
Kostnad för nätelement/minut						
Kostnader för trafiktyp						
	Utgående trafik	Inkommande trafik	Inter trafik	Transittrafik		Kostnader totalt
Koncentrator (C)						
Sammankopplingsledning mellan central och koncentrator (L)						
Central (S)						
Sammankopplingsledning mellan centraler (T)						
Sammankopplingsledning till annat teleföretags nät (Y)						
Kostnader totalt						
Kostnader för trafiktyp/minut						
PRISBILDNING						
Kostnader för trafiktyp €/minut						
Kostnader för trafiktyp €/samtal						

18.12.2009

Bilaga 2: Modell för sammanfattning av priskalkyl för hyra för abonnentförbindelse

EXEMPEL PÅ SAMMANDRAGSKALKYL FÖR KOSTNADER FÖR ABONNENTFÖRBINDELSENÄT		
UPPGIFTER OM KOSTNADER		
Återanskaffningspris på abonnentförbindelsenät (a)		€
Genomsnittlig avskrivningstid för nätet (b)		Å
Avskrivningar (c=a/b)		€
Bundet kapital (nuvarande bruksvärde) (d=a*(b-1)/(b*2))		€
Avkastningsprocent för bundet kapital (e)		%
Kapitalavkastning (f=d*e)		€
Driftskostnader (g)		€
Allmänna kostnader (h)		€
Totala kostnader för abonnentförbindelsenätet (i=c+f+g+h)		€
Antal abonnentförbindelser som är tillgängliga för alla (n)		st.
ÅRLIGA KOSTNADER OCH INTÄKTER PER MÅNAD		
Driftskostnader per abonnentförbindelse (g/n/12)		€/mån.
Allmänna kostnader per abonnentförbindelse (h/n/12)		€/mån.
Avskrivningar enligt återanskaffningspris per abonnentförbindelse (c/n/12)		€/mån.
Avkastning på bundet kapital per abonnentförbindelse (f/n/12)		€/mån.
Totala kostnader och intäkter/abonnentförbindelse (i/n/12)		€/mån.
JÄMFÖRELSE AV SUMMAN AV KOSTNADER OCH INTÄKTER MED AVGIFTEN ENLIGT PRISLISTAN		
Avgift för abonnentförbindelse utan rabatter		€/mån.
Skillnad mellan avgiften och de totala kostnaderna		€/mån.

18.12.2009

Bilaga 3: Modell för sammanfattning av priskalkyl för kopplingsavgift för abonnentförbindelse

KOSTNADER FÖR KOPPLINGEN				
	Abonnentförbindelse	Tid	Pris per arbetstimme	Kostnad
	Kontorstid			
	Installationstid			
	Restid			
	Totalt			
	Parallellförbindelse	Tid	Pris per arbetstimme	Kostnad
	Kontorstid			
	Installationstid			
	Restid			
	Totalt			

18.12.2009

Bilaga 4: Modell för sammanfattning av priskalkyl för digitala tv-sändningstjänster

UPPGIFTER OM TOTALA KOSTNADER FÖR DIGITALA TV-SÄNDNINGSTJÄNSTER		
Återanskaffningspris på nätelement för tv-sändningsnätet	a_i	
Avskrivningstid	b_i	
Avskrivningar	$c = \sum(a_i/b_i)$	
Bundet kapital (nuvarande bruksvärde) totalt i. totalt bundet kapital för nätelementen	$d = \sum(a_i * (b_i - 1) / (b_i * 2))$	
Avkastningsprocent för bundet kapital	(e)	
Kapitalavkastning	$(f = d * e)$	
Driftskostnader	(g)	
Allmänna kostnader	(h)	
Totala kostnader för hela tv-sändningsnätet	$(c + f + g + h)$	
Kostnader som hänför sig till digitala tv-sändningstjänster		

KOSTNADER FÖR GEMENSAM INFRASTRUKTUR		
	Digital-tv-sändningar	Övriga
Gemensam infrastruktur för sändarnättjänsten		
Driftskostnader		
Allmänna kostnader		
Kapitalkostnader		
• avskrivningar		
• kapitalavkastning		
Totala kostnader		

ALLOKERING AV KOSTNADERNA TILL REGLERADE PRODUKTER					
	Reglerade				Övriga
	MUX A	MUX B	MUX C	MUX E	
Sammanställningstjänst ^{*)}					
Driftskostnader					
Allmänna kostnader					
Kapitalkostnader					
• avskrivningar					
• kapitalavkastning					
Överföringstjänst ^{*)}					
Driftskostnader					
Allmänna kostnader					
Kapitalkostnader					
• avskrivningar					
• kapitalavkastning					
Sändarnättjänst ^{*)**)}					
Driftskostnader					
Allmänna kostnader					
Kapitalkostnader					
• avskrivningar					
• kapitalavkastning					
Totala kostnader					
Alltime-pris för kapaciteten / 21 Mbit/s					

^{*)} inkluderar kostnaderna för förvaltningen och driften av nätet

^{**)} inkluderar kostnaderna för gemensam infrastruktur